

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Advies

van 11 oktober 2000

over het ontwerpbesluit inzake

de bevordering van elektriciteitsopwekking

uit hernieuwbare energiebronnen

2000 | 31

D/2000/7080/A31

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2000 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31

I. Inleiding

In zijn schrijven van 5 oktober 2000 vroeg de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare werken en Energie het advies van de MiNa-Raad over het ontwerpbesluit inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen. Het advies werd verwacht binnen de 10 werkdagen.

Reeds eerder - in zijn advies van 28 september 1999 over het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt - sprak de MiNa-Raad zich uit over het voorziene systeem ter bevordering van de elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare bronnen.

De bevordering van hernieuwbare energie werd uiteindelijk geregeld in artikel 23 van het elektriciteitsdecreet dat op 17 juli 2000 door het Vlaamse Parlement werd goedgekeurd¹. Daarin worden distributienetbeheerders en houders van een leveringsvergunning verplicht jaarlijks voor 31 december aan de reguleringsinstantie groenestroomcertificaten voor te leggen, waarvan het aantal via een bepaalde formule toeneemt in de tijd.

Artikel 24 van het elektriciteitsdecreet bepaalt dat de Vlaamse regering nadere toepassingsregels en procedures vaststelt voor het toekennen van groenestroomcertificaten, en bepaalt welke certificaten in aanmerking komen voor het voldoen aan de verplichting.

Het ontwerp van uitvoeringsbesluit dat, conform art. 39 van het elektriciteitsdecreet, aan de MiNa-Raad dient voorgelegd te worden, is de concrete uitwerking van dat artikel 24.

1) Decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (BS 22/09/2000). Voor verdere toelichting zie bijlage 1.

II. Advies

1. Algemene bespreking

- [1] **Situering en algemene beoordeling van het ontwerpbesluit.** Het ontwerpbesluit inzake de bevordering van de elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, en het hierin uitgewerkte systeem van groenestroomcertificaten, is het resultaat van het vele werk dat verricht is ter bevordering van hernieuwbare elektriciteit in Vlaanderen. De Raad herhaalt echter dat het energiebeleid in de nabije toekomst ook veel aandacht zal dienen te besteden aan het REG-beleid en aan het beleid ter bevordering van andere hernieuwbare energiebronnen (dan hernieuwbare elektriciteit). De Raad herinnert de Vlaamse regering er nl. aan dat de beoogde groenestroomdoelstellingen drastisch onvoldoende zullen zijn om de aangegane verbintenissen inzake de reductie van broeikasgassen te behalen. Dit leidt de Raad af uit het feit dat deze doelstellingen tegen 2010 slechts een marginale bijdrage zullen leveren tot het bereiken van de beoogde Kyoto-reductiedoelstelling (dat een vermindering van de broeikasgassen van gemiddeld 7,5 % in de periode 2008-2012 t.o.v. 1990 vooropstelt)². Een heel pakket van andere maatregelen zal derhalve via andere instrumenten dienen gerealiseerd te worden.
- [2] **Afvalbeheerhiërarchie.** Daar in dit uitvoeringsbesluit het opnemen van biomassa en bepaalde afvalstoffen als hernieuwbare energiebronnen impliceert dat de Vlaamse regering de energierecuperatie hieruit wenst te stimuleren, is het noodzakelijk dat de ladder

2) Ruwe schattingen, die de Raad heeft verricht in haar advies van 6 juli 2000 over groene stroom in relatie tot het Vlaams klimaat-

beleid, duiden erop dat, door de vooropgestelde groenestroomdoelstellingen, tegen 2010 slechts 1.310 kton CO₂'s zullen worden

gereduceerd, terwijl volgens het Protocol van Kyoto Vlaanderen ongeveer 26.000 kton CO₂'s zal dienen te reduceren.

van Lansink niet uit het oog wordt verloren. Inderdaad moet dit de leidraad zijn voor de Vlaamse regering om te beslissen of een bepaalde energierecuperatie zinvol en wenselijk is.

In het voorliggend uitvoeringsbesluit wordt de in het decreet geboden mogelijkheid gehonoreerd voor het toekennen en aanvaarden van groenestroomcertificaten voor de energierecuperatie uit organisch-biologische afvalstoffen. Reeds in zijn advies van 28 september 1999 op het voorontwerp elektriciteitsdecreet wees de Raad erop dat het op deze wijze ondersteunen van energierecuperatie uit afvalstoffen, geenszins de afvalbeheershiërarchie mag doorkruisen:

“Immers wordt door preventie, hergebruik en recyclage meer energie bespaard (bij de productie van nieuwe producten) dan kan worden teruggewonnen door verbranding met energierecuperatie. Indien het stimuleren van energierecuperatie uit afvalverbranding ten koste gaat van preventie, hergebruik en materiaalrecyclage, is dit ook in strijd met de in het EU-beleid gehanteerde afvalbeheershiërarchie. Zij geeft namelijk voorkeur aan preventie, hergebruik en materiaalrecyclage, boven verbranding met energierecuperatie³. Zowel in het Vlaamse afvalstoffenbeleid (Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 1997-2001) als in het Europese afvalbeleid wordt deze prioriteitenrangorde nog steeds aangehouden. Zo meent de Europese Commissie m.b.t. het terugwinningsbeginsel⁴ dat “- voor zover dit uit milieuoogpunt aanvaardbaar is - in het algemeen de voorkeur moet worden gegeven aan de terugwinning van materialen boven de terugwinning van energie”.

De MiNa-Raad was in zijn advies van 28 september 1999 daarom van mening dat eisen dienden gesteld te worden aan afvalverwerkingsinstallaties die in aanmerking wensen te komen voor het verkrijgen van groenestroomcertificaten: “De MiNa-Raad acht het toekennen van groenestroomcertificaten voor afvalverwerkingsinstallaties slechts aanvaardbaar indien:

- a. Het inderdaad gaat om hernieuwbare grondstoffen. D.w.z. dat het moet gaan om organisch-biologisch afval met een koolstofneutrale levenscyclus (voor elke ton verwerkte biomassa, wordt een andere ton geteeld).
- b. De verwerking van het (organisch-biologisch) afval niet strijdig is met de afvalbeheershiërarchie. Slechts biomassa die niet voorkoombaar, herbruikbaar of recycleerbaar is, mag voor verwerking als groene stroombron in aanmerking komen.
- c. Het biomassa-afval verwerkt wordt via de Best Beschikbare Technologie die beantwoordt aan een minimaal energetisch rendement.

3) Om twee redenen kan volgens de MiNa-Raad worden afgeweken van deze afvalbeheershiërarchie:

1) als er milieugegevens beschikbaar zijn die waarschijnlijk maken dat een afwijking van de hiërarchie verantwoord is, en 2) als er andere

maatschappelijke belangen zijn die voor de gegeven problematiek prioritair worden geacht. Bron: Advies van de MiNa-Raad van 18 maart 1997 i.v.m. het ontwerp uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 1997-2001, afl. 1997/5

par. [4], p.5.

4) Mededeling van de Commissie betreffende de actualisering van de communautaire strategie voor het afvalbeheer. COM (96) 399 def. p. 13 (punt 42.)

6 | MiNa-Raad, zitting 11 oktober 2000

- d. Er inderdaad sprake is van een energiebron, wat wil zeggen dat het biomassa-afval een bepaalde verbrandingswaarde moet hebben.
- e. Dit te aligneren is met toekomstige EU-initiatieven.”

STANDPUNT VAN HET VEV EN DE BOERENBOND bij deze criteria

De bovengenoemde criteria brengen de efficiëntie van het hele certificatiesysteem in gevaar. Enerzijds wordt het systeem zeer ingewikkeld, en anderzijds is – gezien het beperkt potentieel in Vlaanderen m.b.t. andere hernieuwbare energiebronnen – het toepassen van certificaten voor afvalverwerkingsinstallaties van cruciaal belang om een voldoende liquiditeit van certificaten op de Vlaamse markt te garanderen. Indien deze “energiebron” niet meer in aanmerking komt voor groenestroomcertificaten, moet ook de doelstelling aangepast worden.

De Raad meent dat via het voorliggend ontwerpbesluit ook stroom die niet aan deze criteria beantwoordt, met groenestroomcertificaten kan worden beloond.

Zo is het nog steeds mogelijk om de energierecuperatie uit recycleerbaar organisch-biologisch afval als groene stroom aan te merken. Het gaat bijvoorbeeld om in vezelplaten te verwerken onbehandeld houtafval, te composteren plantaardig afval, als compost te gebruiken selectief ingezameld GFT-afval, als meststof of bodemverbeteraar te gebruiken dierlijke mest,... De materiaalrecuperatie van deze afvalstromen kan - door het uitsparen van de ontginning van nieuwe koolstofbronnen (bv. hout) of door het vormen van een koolstof-sink (bv. als bodemverbeteraar aan te wenden compost) - een grotere bijdrage leveren aan de reductie van het broeikaseffect dan de energierecuperatie ervan. Enkel voor bermmaaisel erkent de Raad dat - gezien de moeilijkheden op vlak van de compostering ervan - een vorm van energierecuperatie aangewezen kan zijn⁵ (ref. naar advies org.biologisch). Overigens zijn verschillende van de genoemde afvalstoffen te voorkomen. Zo kan een imports substitutie in de belangrijkste exportlanden voor varkens en kippen, die samengaat met een afbouw in eigen land, aanleiding geven tot een betere sluiting van stofkringlopen op lokale of regionale schaal, wat samengaat met een veel kleiner mestoverschot. Bovendien lijken ook niet alle genoemde hernieuwbare energiebronnen een redelijke minimale verbrandingswaarde te hebben. In de discussies op Europees niveau rond het onderscheid tussen verbranding als “verwijdering” en verbranding als “nuttige toepassing”⁶ en rond de invoering van CEN-normen voor “waste recovered fuels” worden minimale calorische waarden vooropgesteld die ver boven de verbrandingswaarden van bijvoorbeeld huishoudelijk restafval, onbehandeld RWZI-slib of dierlijk mest liggen. Energierecuperatie uit huishoudelijk restafval wordt – in overeenstemming hiermee - in het voorliggend uitvoeringsbesluit wel van groenestroomcertifi-

5) Zie hiervoor: Advies van 4 juni 1999 over het Ontwerp Uitvoeringsplan Organisch-biologisch

afval 1999-2003, afl. 1999/11

6) Working document for the meeting of the Technical Adaptation

Committee on 11 february 1999, XIE3/KW D(99), Brussels, 28 January, 1999

caten uitgesloten, maar dat geldt niet voor energierecuperatie uit onbehandeld RWZI-slib of dierlijke mest.

Wat betreft de gevraagde afstemming met toekomstige EU-initiatieven, stelt de Raad vast dat de definitie van biomassa in het ontwerp uitvoeringsbesluit werd overgenomen uit de ontwerp EU-richtlijn voor de verbranding van afval. Een afstemming met de ontwerp richtlijn voor het bevorderen van hernieuwbare energiebronnen gebeurde niet of slechts gedeeltelijk. Zo sluit deze ontwerp richtlijn het meeverbranden van hernieuwbare energiebronnen met fossiele energiebronnen principieel uit (zie definities in art. 2, 2°). In het ontwerp uitvoeringsbesluit daarentegen wordt enkel het meeverbranden met restafval uitgesloten. Meeverbranden met fossiele brandstoffen blijft nog steeds mogelijk. De MiNa-raad betreurt dat.

STANDPUNT VAN ABVV, ACLVB, ACV, BOERENBOND, UNIZO EN VEV

Het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV stellen voor dat in een eerste fase ook elektriciteit afkomstig van afvalverbrandingsinstallaties zou worden toegelaten tot het systeem van groenestroomcertificaten, uiteraard steeds met respect voor de in het kader van het milieubeleid gehanteerde afvalbeheerhiërarchie en voor het milieuvergunningenbeleid⁷. Tevens vragen zij dat een evaluatiemoment zou worden vastgelegd, waarop de toetsing aan de vooropgestelde doelstellingen plaatsvindt en een eventuele bijsturing van het beleid gebeurt.

Bovendien stellen het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV dat de elektriciteitsopwekking via co-verbranding van biomassa en bepaalde afvalstoffen met fossiele brandstoffen onder bepaalde voorwaarden met groenestroomcertificaten mag worden gestimuleerd.

- [3] **Onduidelijkheid m.b.t. voortbestaan groene frank blijft smeulen.** Het kon niet via dit uitvoeringsbesluit geregeld te worden, maar desalniettemin meent de Raad dat, samen met het indienen van het ontwerpbesluit, reeds duidelijkheid moest bestaan omtrent de relatie tussen het systeem van groenestroomcertificaten en de groene frank. De Raad meent dat dringend “onderhandelingen” met het ControleComité voor de Elektriciteit en het Gas” dienen gevoerd te worden, om ervoor te zorgen dat beide systemen goed op elkaar zijn afgestemd. De aanbevelingen van het CCEG die specifiek betrekking hebben op de bevordering van hernieuwbare energiebronnen (C.C. (e) 95/14 en C.C. (e) 98/19) laten vermoeden dat nog tot 31 december 2003 het systeem van de groene frank zal bestaan, en

7) Dit impliceert dat groenestroomcertificaten een financiële stimulans kunnen inhouden om de energierecuperatie te optimali-

seren, maar dat erover moet worden gewaakt dat dit geen belemmering vormt voor de doelstellingen inzake grondstoffengebruik

en –hergebruik en inzake afvalrecyclage en –preventie.

dat de zelfproducenten die vóór deze datum van de steun hebben genoten, ook de volgende 10 jaar deze steun wordt gegarandeerd. Hieruit kan dus besloten worden dat (theoretisch) de groene frank kan blijven bestaan tot 2013. In bijlage 2 wordt weergegeven welke de modaliteiten van de groene frank zijn.

De Raad vraagt de Vlaamse minister het CCEG aan te sporen een standpunt in te nemen, te meer daar sommige groenestroomproducenten blijkbaar zelf niet meer geïnteresseerd zijn in de groene frank (cfr. concessiebesprekingen tweede windmolenpark in Zeebrugge, waar de potentiële bouwers van het park, bereid zijn om, naast de te betalen retributie – wat immers ook in vraag kan worden gesteld – een groot deel van de verkregen groene franken in het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen te storten).

Indien zou worden beslist met afschaffing van de groene frank, dient wel rekening gehouden te worden met liquiditeitsproblemen van de groenestroomproducenten, daar zij een hele tijd langer zullen moeten wachten op geld afkomstig van de verkoop van hun groenestroomcertificaten (de groene frank kregen ze op het moment dat de elektriciteit op het net werd gezet).

[4] **Afstemming met andere Vlaamse beleidsinstrumenten ter bevordering van hernieuwbare energiebronnen dient zo snel mogelijk aangepakt.** Om dubbele subsidiëring te vermijden, is het volgens de Raad zinvol te onderzoeken in welke mate het nog opportuun is ecologiesteun te verlenen voor investeringen die rechtstreeks te maken hebben met de productie van groene stroom.

[5] **Link met andere systemen van groenestroomcertificaten.** De Raad stelt vast dat ook in andere regio's en landen, systemen worden opgezet die werken met groenestroomcertificaten om de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen te stimuleren. Het hanteren van verschillende criteria in deze systemen voor het toekennen van groenestroomcertificaten, moet volgens de Raad op de voet worden gevolgd.

Bovendien wordt ook op Europees niveau (niet via de Europese Commissie, maar tussen Europese elektriciteitsbedrijven) snel werk gemaakt van een Europees certificatenstelsel. Dit voorgestelde systeem bevat eveneens veel minder strenge criteria voor het toekennen van groenestroomcertificaten.

[6] **Link met verhandelbare CO₂-emissierechten.** De Raad heeft in zijn advies over het elektriciteitsdecreet reeds gevraagd om te onderzoeken of een systeem van GSC de invoering van een verhandelbaar CO₂-emissierechtensysteem niet belemmert. De Raad formuleerde deze vraag, daar in een toekomstig CO₂-emissierechtensysteem groenestroomproducenten in principe op twee markten zullen kunnen actief zijn: enerzijds kunnen ze GSC verhandelen op de GSC-markt, anderzijds kunnen ze de vermeden CO₂-emissies door hun groene stroom, verhandelen op de CO₂-emissierechtenmarkt. De Raad vindt het jammer dat dit onderzoek niet is gevoerd. Daarom is hij zelf bezig dit onderzoek te voeren, waarvan een studie binnenkort zal worden vastgesteld.

2. Artikelsgewijze bespreking

- [7] **Definitie van biomassa.** De Raad stelt vast dat de Vlaamse regering in haar ontwerpbesluit (art. 1) de definitie van biomassa heeft overgenomen uit de ontwerp EU-Richtlijn afvalverbranding. De Raad vraagt zich echter af waarom GFT-afval, bermmaaisel en RWZI-slib afzonderlijk (in art. 2, §1), en dus niet onder de definitie van biomassa, in het ontwerpbesluit werden vermeld. Daar bovenop is de Raad vragende partij om de definitie van biomassa uit te breiden met ook andere slibstromen dan RWZI-slib (omdat anders een discriminatie kan ontstaan), met plantaardig afval van natuurbeheerswerken zoals maaisel, hakhout, strooisellaag uit bossen, ... , met groenafval en met organisch bedrijfsafval. De Raad meent dat ook de coördinatie met het afvalstoffenbeleid beter moet worden uitgewerkt.
- [8] **Meeverbranden met restafval.** De Raad ondersteunt de benadering in art. 2, §1 om het meeverbranden van hernieuwbare energiebronnen met restafval van groenestroomcertificaten uit te sluiten. De Raad vraagt wel om te expliciteren dat de genoemde hernieuwbare energiebronnen ook achteraf uit restafval kunnen worden uitgesorteerd of afgescheiden. De energie die noodzakelijk is voor het uitsorteren of afscheiden moet dan wel overeenkomstig artikel 4, §2 in mindering gebracht worden van de totale energieproductie die als groene stroom kan worden aangemerkt.

STANDPUNT VAN ABVV, ACLVB, ACV, BOERENBOND, UNIZO EN VEV bij par. 8

Het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV zijn niet akkoord met deze paragraaf.

- [9] **Nadere voorwaarden voor biomassa.** De MiNa-raad ondersteunt de in artikel 2, §3 opgenomen bepaling die stelt dat de Vlaamse regering voorwaarden kan opleggen met betrekking tot de methode waarop biomassa werd geproduceerd. Naar het oordeel van de Raad dient dit zo snel mogelijk te gebeuren, teneinde de noodzakelijke duidelijkheid voor de doelgroepen te garanderen. Daarom had de Raad verwacht dat dit reeds in het besluit zelf zou zijn geregeld. Voor de Raad is het immers onduidelijk welk soort voorwaarden hier worden bedoeld en op welke wijze deze zullen worden opgelegd (via codes van goede praktijk, vergunningen, certificatie, ...) ? Terzake herhaalt de Raad dat deze voorwaarden waar mogelijk zouden moeten worden geïntegreerd in bestaande vergunningsystemen e.d. (bouwvergunning, milieuvergunning, ...). De Raad vraagt dat minstens regels m.b.t. gebruik van bestrijdingsmiddelen, energiebalans en effecten op biodiversiteit daarin worden opgenomen.

STANDPUNT VAN ABVV, ACLVB, ACV, BOERENBOND, UNIZO EN VEV bij par. 9

Het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV spreken zich niet uit bij het standpunt ingenomen in deze laatste alinea.

Bijkomende voorwaarden moeten worden ingevoerd ten aanzien van de minimale kwaliteit, homogeniteit, drogestofgehalte en verbrandingswaarde van de thermisch te valoriseren hernieuwbare energiebronnen. Daarbij moet een afstemming gebeuren met de voorwaarden die in Vlarea worden opgenomen m.b.t. het gebruik in, of als brandstof van secundaire grondstoffen, en met de criteria die op Europees niveau - onder meer binnen de CEN - worden uitgewerkt voor "waste recovered fuel".

- [10] **Legistiek.** Waarschijnlijk is het beter om in art. 2, §1 te schrijven "Groenestroom-certificaten worden toegekend voor stroom opgewekt uit volgende hernieuwbare energiebronnen: ...", i.p.v. "... toegekend voor groene stroom opgewekt ..."
- [11] **Toekenning van groenestroomcertificaten voor stroom opgewekt uit stortgas.** De MiNa-Raad kant zich tegen het opnemen van stortgas als hernieuwbare energiebron om de volgende redenen:
- energierecuperatie uit stortplaatsen is een aflopende activiteit en dus per definitie niet hernieuwbaar (in de zin van oneindig doorlopend) door het verbod op storten van organisch-biologisch afval dat in de Vlaamse (Vlarea) en Europese (de nieuwe stortrichtlijn) wetgeving is ingevoerd of in het vooruitzicht werd gesteld. De te talrijke uitzonderingen op de stortverboden in Vlaanderen moeten uiterlijk tegen 2005 zijn afgelopen, gezien dat de deadline is die door de Europese stortrichtlijn wordt opgelegd.
  - net als voor afvalverbranding, worden ook voor stortgasbenutting binnen het afvalstoffenbeleid reeds economische aansporingen voor energierecuperatie voorzien door middel van verlaagde heffingen. Mochten deze niet voldoende blijken om alle opportuniteiten op het vlak van energierecuperatie uit stortgas te benutten, dan kan een verdere differentiatie van de stortheffingen overwogen worden.
  - het storten van afval is de minst aangewezen verwijderingsoptie in de afvalbeheerhiërarchie. Door energierecuperatie uit storten te belonen met groenestroomcertificaten, worden juist die intercommunales beloond die het minst moeite hebben gedaan op vlak van preventie, selectieve inzameling of energierecuperatie. First movers die in hun beleid de afvalbeheerhiërarchie het best respecteren, worden benadeeld.
  - het toekennen van groenestroomcertificaten voor elektriciteit uit stortplaatsen kan het imago van groene stroom aantasten, wat vooral bij het openstellen van de markt voor particulieren nadelig kan zijn."

STANDPUNT VAN ABVV, ACLVB, ACV, BOERENBOND, UNIZO EN VEV bij par. 11

Het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV hebben geen bezwaar tegen het toekennen van groenestroomcertificaten voor het energetisch valoriseren van stortgas, indien daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de doelstellingen van het afvalstoffenbeleid.

- [12] **Toekenning van groenestroomcertificaten voor stroom opgewekt uit dierlijke mest.** Ook bij het toekennen van groenestroomcertificaten voor stroom opgewekt uit dierlijke mest,

plaatst de Raad vraagtekens. In het Vlaams regeerakkoord wordt duidelijk gesteld dat mestverwerking niet door de overheid gefinancierd mag worden⁸. De Raad beseft dat het toekennen van groenestroomcertificaten aan dierlijke mest de overheid geen geld kost, maar het impliceert wel dat dierlijke mest als hernieuwbare energiebron wordt beschouwd, waardoor het in aanmerking kan komen voor het verkrijgen van de ecologiesteun die wordt toegekend aan bedrijven voor investeringen in hernieuwbare energiebronnen (20 % voor kleine ondernemingen, en 10 % voor middelgrote en grote ondernemingen)⁹.

Bovendien kan energierecuperatie uit dierlijk mest in strijd zijn met de afvalbeheerhiërarchie. Als (te exporteren) meststof of bodemverbeteraar kan dierlijk mest als materiaal gerecupereerd worden, wat onder de vorm van een koolstof sink een grotere bijdrage kan leveren aan de reductie van het broeikas-effect. Het ondersteunen van de verwerking van mestoverschotten betekent ook een concurrentieel nadeel voor die bedrijven die door extensivering of grondaankoop hun bedrijfsmatig mestoverschot reduceren. Juist om die reden en omwille van de strijdigheid met het beginsel van de aanpak aan de bron heeft de Europese Commissie zich destijds verzet tegen een voornemen van de Nederlandse overheid om mestverwerking financieel te ondersteunen. Tenslotte moet worden opgemerkt dat het gebruik van fossiele brandstoffen in de intensieve veehouderij veel hoger ligt dan via energierecuperatie uit de mest kan worden teruggewonnen. Zo blijkt uit Nederlands onderzoek dat zelfs de energiebalans van de verbranding van pluimveemest negatief is. Het totaal energieverbruik nodig voor 6,4 miljoen kippen is ruim 3 maal zo groot dan de hoeveelheid energie die wordt opgewekt bij verbranding van hun mest. Inkrimping van de veestapel (aanpak aan de bron) en een sluiting van de stofkringlopen op kleinere schaal (regionale zelfvoorziening), zijn dan ook vanuit energetisch oogpunt veel interessanter dan een centrale productie waarbij zowel de aanvoer van de veevoerders als de afvoer van de afgewerkte producten over zeer grote afstanden plaatsvinden.

Om al die redenen pleit de Raad ervoor om enkel die energierecuperatie uit dierlijk mest als groene stroom te honoreren die onafhankelijk is van de intensiviteit van de bedrijfsvoering en die niet ten koste gaat van het gebruik van mest als grondstof. De Raad denkt hierbij aan de energierecuperatie uit biogas geproduceerd door de vergisting van mest (bijvoorbeeld tijdens de verplichte opslag van mest in de winterperiode). Deze vergisting gaat niet ten koste van materiaalrecuperatie. In tegendeel: door de vergisting wordt een beter gerijpt en gestabiliseerd product bekomen dat als meststof of bodemverbeteraar beter is aan te wenden. Een en ander betekent dat “dierlijk mest” in de lijst van hernieuwbare energiebronnen onder art. 2, §1 dient vervangen te worden door “biogas uit de vergisting van dierlijk mest”. Het zelfde kan gesteld worden ten aanzien van RWZI-slib.

8) Vlaams Regeerakkoord. Een nieuw project voor Vlaanderen. Onder Deel IV. Kwaliteit doet leven; Hoofdstuk 1 Naar een gezond en resultaatgericht milieu-

beleid; c. Een duurzaam landbouwbeleid.
9) Duurzame Energie. Wegwijzer 2000. Brochure opgesteld door ODE-Vlaanderen i.o.v. de Afdeling

Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. pp. 46.

STANDPUNT VAN ABVV, ACLVB, ACV, BOERENBOND, UNIZO EN VEV bij par. 12

Het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV hebben geen bezwaar tegen het toekennen van groenestroomcertificaten voor het energetisch valoriseren van dierlijke mest, indien daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de doelstellingen van het mestbeleid.

BIJKOMEND STANDPUNT VAN DE BOERENBOND bij par. 12

Volgens de Memorie van Toelichting bij het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, is dierlijke mest expliciet opgenomen als energiebron waarvan verwerking in aanmerking komt voor het verkrijgen van groenestroomcertificaten. Een uitvoeringsbesluit dient hiermee rekening te houden.

- [13] **Niet-naleving collegialiteitsbeginsel.** Artikel 24 van het elektriciteitsdecreet bepaalt dat de Vlaamse regering nadere toepassingsregels en procedures vaststelt voor het toekennen van groenestroomcertificaten, en bepaalt welke certificaten in aanmerking komen voor het voldoen aan de verplichting. Artikel 2, §2 bepaalt dat de Vlaamse minister bevoegd voor Energie de mogelijkheid heeft om in een ministerieel besluit bijkomende energiebronnen aan te duiden die in aanmerking komen voor het toekennen van groenestroomcertificaten. Artikel 8, §2 bepaalt dat de Vlaamse minister bevoegd voor Energie de mogelijkheid heeft om in een ministerieel besluit bijkomende hernieuwbare energiebronnen aan te duiden waarvan de overeenkomstige groenestroomcertificaten aanvaard worden om te voldoen aan de verplichting. Deze bepalingen lijken in strijd met het elektriciteitsdecreet. Bovendien kunnen deze bepalingen de voorspelbaarheid van het systeem in het gedrang brengen, en kan de integratie met andere beleidsdomeinen (mest- en afvalbeleid) hierdoor verzwakt worden.
- [14] **Co-verbranding.** In artikel 3, §1 en §2 worden bepalingen opgenomen die het moeten mogelijk maken groenestroomcertificaten toe te kennen aan de co-verbranding van hernieuwbare energiebronnen met fossiele brandstoffen. In het "Voorstel voor een Richtlijn van het Europese Parlement en de Raad betreffende de bevordering van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt", wordt co-incineratie echter uitdrukkelijk uitgesloten: enkel de verwerking van biomassa of bepaalde afvalstromen in "dedicated plants"¹⁰ komt in aanmerking.

De Raad voegt hieraan toe dat hij voorstander is om, in het kader van milieuhygiëne en handhaafbaarheid, de normen die gelden voor afvalverbrandingsinstallaties onverminderd en met onmiddellijke ingang toe te passen op de "dedicated plants".

10) Dedicated plants zijn installaties die slechts 1 welbepaalde soort biomassa of afvalstof verwerken.

Indien de Vlaamse regering toch beslist om de co-incineratie van hernieuwbare energiebronnen met fossiele brandstoffen te belonen met groenestroomcertificaten, zouden de normen die gelden voor afvalverbrandingsinstallaties onverminderd, en met onmiddellijke ingang, ook dienen te gelden voor de bedoelde installaties.

Het weglaten of alleszins aanpassen van dit artikel is daartoe een noodzaak.

STANDPUNT VAN ABVV, ACLVB, ACV, BOERENBOND, UNIZO EN VEV bij par. 14

Het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV formuleren hierbij een andere standpunt:

Ten gronde vragen het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV ten eerste waarom de betrokken verbrandingsinstallaties moeten voldoen aan alle sectorale voorwaarden voor verbrandingsinrichtingen voor huishoudelijke afvalstoffen vastgelegd in Vlarem II. Ook voor de duidelijkheid zou, indien slechts enkele bepalingen worden beoogd, best expliciet worden verwezen naar de relevante artikelen en paragrafen uit Vlarem II.

Ten tweede merken ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV op dat de betrokken bepaling een afwijking vormt van de basisregel van art. 5.2.3.1.5. §4 van Vlarem II. Daarin is immers voorzien dat wanneer een inrichting niet in hoofdzaak voor de verbranding van afvalstoffen wordt gebruikt, de emissiegrenswaarden worden berekend volgens een gewogen gemiddelde van de grenswaarden van toepassing op de verbranding van afvalstoffen en de grenswaarden van toepassing op de verbranding van de normaal toegestane brandstoffen. Volgens hen moet deze basisregel ook hier gelden.

Ten derde merken ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV op dat de voorwaarde dat de betrokken verbrandingsinstallatie vóór 1 januari 2006 moet voldoen aan de sectorale milieuvoorwaarden voor verbrandingsinrichtingen voor huishoudelijke afvalstoffen, niet handhaafbaar is. Er kunnen immers groenestroomcertificaten worden verhandeld en ingeleverd voor installaties waarvan op 1 januari 2006 blijkt dat zij niet aan de bedoelde voorwaarden voldoen, indien zij in aanmerking willen komen voor het systeem van groenestroomcertificaten. Zij suggereren dat de bedoelde verbrandingsinrichtingen op eigen verzoek conform art. 45, §1, 3° van Vlarem I hun milieuvergunningvoorwaarden zouden laten wijzigen. In de milieuvergunning zou dan kunnen worden vastgelegd dat de bedoelde installatie op 1 januari 2006 aan de nieuwe voorwaarden moet voldoen. Op deze manier wordt de bepaling van art. 3, §2 in elk geval juridisch afdwingbaar.

- [15] **Elektriciteitsverbruik van utiliteitsvoorzieningen tellen niet mee.** In art. 4 van het ontwerpbesluit wordt o.m. bepaald dat “groenestroomcertificaten worden toegekend voor de geproduceerde elektriciteit gemeten vóór de eventuele transformatie naar netspanning

en verminderd met de afname van de utiliteitsvoorzieningen horende bij de productie-installatie of die nodig zijn om de gebruikte hernieuwbare energiebron voor elektriciteits-opwekking geschikt te maken.” De Raad meent dat er in elk geval moet worden op toegezien (en gezorgd dat dit effectief kan worden gecontroleerd) dat de grootste posten van energieverbruik worden in aanmerking genomen voor de aftrek. Bovendien merkt de Raad op dat niet enkel het elektriciteitsverbruik van de installaties mag worden bekeken, maar veeleer het energieverbruik (met inbegrip van aardgas bvb.).

III. Bijlage 1:

Het systeem van groenestroomcertificaten

Ingevolge art. 23 van het elektriciteitsdecreet, zijn distributienetbeheerders en houders van een leveringsvergunning voor de levering van elektriciteit via het distributienet aan eindafnemers verplicht jaarlijks voor 31 december aan de reguleringsinstantie groenestroomcertificaten voor te leggen, waarvan het aantal wordt bepaald via volgende formule:

$$C = G \times (E_v - E_{wkk} - E_g)$$

- waarbij
- C = het aantal in het jaar n voor te leggen groenestroomcertificaten, uitgedrukt in MWh (1000 kWh);
  - E_v = de totale hoeveelheid geleverde elektriciteit aan eindafnemers via het distributienet in het jaar n-1 (in MWh);
  - E_{wkk} = de elektriciteit (in MWh), waarvan de certificatenplichtige de eigenaar is op het ogenblik van levering aan de eindafnemers, geproduceerd in het jaar n-1 door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie in het Vlaamse Gewest;
  - E_g = de elektriciteit (in MWh), waarvan de certificatenplichtige de eigenaar is op het ogenblik van levering aan de eindafnemers, geproduceerd in het jaar n-1 door middel van een installatie voor de productie van groene stroom in het Vlaamse Gewest of in de gebieden, bedoeld in artikel 6, van de federale Elektriciteitswet;
  - G = het minimaal te halen percentage in het jaartal n.

16 | MiNa-Raad, zitting 11 oktober 2000

Voor de toepassing van deze formule wordt G:

1. vastgelegd op 0,96 % voor het jaar 2001
2. voor de jaren 2002 en 2003 telkens vermenigvuldigd met een groeifactor 1,46
3. vastgesteld op 3 % voor het jaar 2004
4. voor de jaren 2005 tot 2009 telkens vermenigvuldigd met een groeifactor die minimaal 1,09 bedraagt
5. vastgesteld op 5 % in het jaar 2010.

IV. Bijlage 2: Het systeem van de groene frank

Het ControleComité voor de Elektriciteit en het Gas (C.C.E.G.) heeft het in 2 aanbevelingen over de bevordering van hernieuwbare energiebronnen: C.C. (e) 95/14 en C.C. (e) 98/19.

In aanbeveling C.C. (e) 95/14 wordt het systeem van de groene frank geïntroduceerd. Door aanbeveling C.C. (e) 98/19 werden wijzigingen ingevoerd. De synopsis van beide aanbevelingen is:

Voor wie ?

voor zelfproducenten: normaal gezien betekent dit dat de betrokken natuurlijke of rechtspersoon de elektriciteit dan hoofdzakelijk voor eigen gebruik produceert¹¹); in de praktijk wordt daar blijkbaar geen rekening mee gehouden, en geldt de regeling ook voor producenten die de elektriciteit hoofdzakelijk op het net zetten

Voor wat ?

voor elektriciteitsproductie die aan het net wordt geleverd:

- m.n. 1 BEF/kWh voor:
- 1) zonneënergie
  - 2) biogas (met inbegrip van stortgassen en van de vergassing van huishoudelijk afval alsook uit zuiveringsslib)
  - 3) energie die geproduceerd wordt op basis van organisch afval van land- en bosbouw

¹¹) art. 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

18 | MiNa-Raad, zitting 11 oktober 2000

- 2 BEE/kWh voor:
- 1) hydraulische energie met een ontwikkelbaar vermogen van max. 10 MW per site
  - 2) windenergie met een ontwikkelbaar vermogen van max. 10 MW per site

Door wie betaald ?

Door de aankoper (producent of verdeler) van de elektriciteit die wordt geleverd aan het net.

Onder welke vorm betaald ?

Er bestaan keuzemogelijkheden (op vraag van de zelfproducent), zodat deze onder de vorm kan gebeuren van:

- een tussenkomst in de aansluitkost
- een deelname in de cofinanciering van een project met de verdeler
- een tussenkomst verbonden aan de beschikbaarheid van de uitrusting

Tot welke datum gegarandeerd ?

Deze die vóór 1 juli 1998 reeds de extra-tarifaire steun ontvingen, krijgen deze gegarandeerd tot 31 juni 2008. Deze die ná 1 juli 1998 de extra-tarifaire steun aanvroegen, krijgen deze gegarandeerd tot 10 jaar nadat ze hun aanvraag hebben ingediend.

Het systeem in zijn geheel wordt ingesteld tot 31 december 2003; dan komt er een evaluatie (met dien verstande dat diegenen die daarvoor steun hebben aangevraagd, deze gegarandeerd 10 jaar lang ontvangen).

Speciale regeling voor zonne-energie

Voor de installaties met een maximaal geïnstalleerd vermogen van minder dan 3 kW, wordt bovendien de aankoop en de levering van de cliënt aan het net gecompenseerd, en gegarandeerd voor de levensduur van de installatie.